

EKOLOGISCH INFRASTRUKTUUR NODIG

Drama door bestrijdingsmiddelen

Aart Jan Langbroek

• De insektenwerkgroep van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV), afdeling Groningen, inventariseert regelmatig natuurterreinen in Drente. De vereniging richt zich voornamelijk op de biologie in het vrije veld. In 1991 werd het Galgwandenvveen, in de boswachterij Anloo, geïnventariseerd op insekten.

Het Galgwandenvveen is een interessant gebied met bos, een ven en stukjes heide. Het ven is een overblijfsel van één van de ijstijden, een zogenaamde pingoruïne. Het gebied is vrijwel geheel omsloten door bouwland. De overgangszone van bos naar bouwland is, zeker aan de zuidzijde van de boswachterij, beslist de moeite waard. De vegetatie is gevarieerd en er zijn op een aantal plaatsen min of meer geleidelijke overgangen met kruiden, struikgewas en bomen. Het bouwland is van het bos gescheiden door een greppel die met kruiden en gras is begroeid. Tal van insectesoorten komen er voor: zandbijen, hommels, kevers, wespen, roofvliegen en vlinders. Door de activiteiten van de insectenvolkjes is er geen moment van echte stilte.

Kerkhof

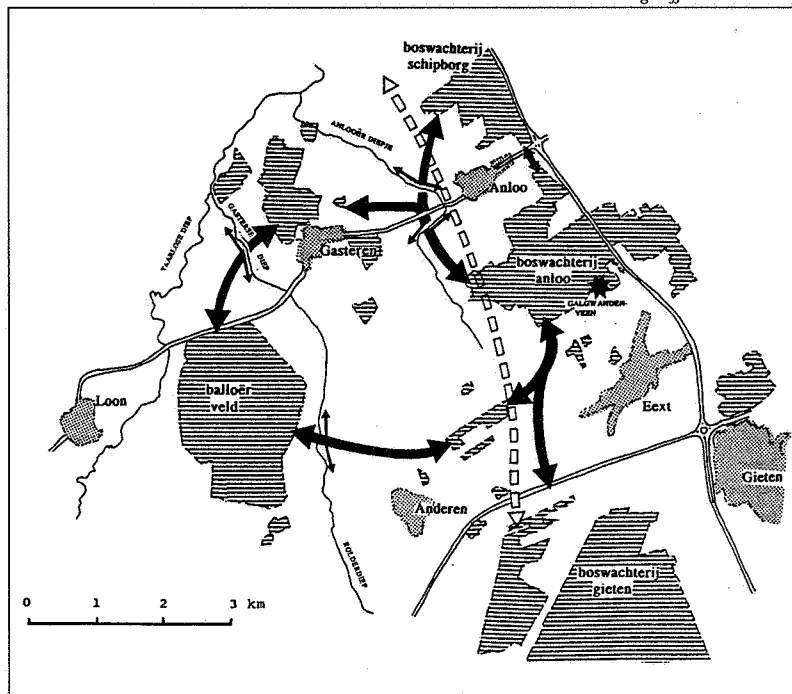
Helaas moet er halverwege 1991 een dramatische gebeurtenis plaats hebben gehad. Op één van de mooie zondagochtenden die dit jaar rijk was, troffen leden van de werkgroep een waar kerkhof aan. De bosrand was stil. Vele insecten werden dood aangetroffen. Roofvliegen hingen verstild aan de takken. Vermoedelijk is landbouwgif, dat bedoeld was voor de aardappelplanten in het bouwland, in de bosrand terechtgekomen. Was het door non-

chalance, of was het een plotseling opkomende windvlaag die het gif in het natuurgebied deed belanden? Het valt niet meer te achterhalen. Voor de leden van de werkgroep was duidelijk dat anno 1991 het boek 'Silent Spring' ('Dode Lente') van Rachel Carson - geschreven in 1962 - nog niets aan aktualiteit heeft ingeboet.

De boswachterij Anloo is 160 hectare groot. De boswachterij bestaat voornamelijk uit bos. Aangezien het bos nogal geïsoleerd ligt ten opzichte van andere natuurterreinen, is het Galgwandenvveen met het ven en de heideterreintjes dat ook. Dergelijke gebieden zijn kwetsbaar, omdat er bij uitsterven van soorten geen herkolonisatie kan plaatsvinden. Voor loopkevers is dit goed onderzocht en men kan aannemen dat hetzelfde geldt voor vele andere diersoorten die zich eveneens

Legenda

dikke gesloten pijlen	gewenste droge ecologische verbindingzones
dunne gesloten pijlen	gewenste natte ecologische verbindingzones
onderbroken pijl	in Streekplan Drente aangegeven trekroute voor dieren
horizontale streeping	natuurgebieden (heide, bos)
licht gestippeld	bebouwing
* (ster) =	plaats waar insecten dood werden aangetroffen

Aard Jan Langbroek

niet gemakkelijk over lange afstanden kunnen verplaatsen.

Verbindingszones

Om die kwetsbaarheid te verminderen, zou het Galgwanderveen met andere natuurgebieden, zoals het Balloërveld en de boswachterijen Schipborg en Gieten, in verbinding moeten staan. Dat kan door zones aan te leggen waarlangs dieren veilig en ongezien kunnen trekken. Ook sommige planten hebben daar profijt bij, wanneer ze zaden hebben, die meeliften. Die zones kunnen boswal-

len zijn maar ook wateren, zoals riviertjes, waarvan de oevers als ecologische verbinding zones kunnen worden ingericht. Tezamen met de natuurgebieden vormen deze zones de ecologische infrastructuur. In de bijgaande figuur is aangegeven hoe de boswachterij Anloo met andere natuurterreinen zou kunnen samenhangen. De provincie Drente geeft in haar streekplan (dd. 27 juni 1990) aan dat natuurwaarden ontwikkeld moeten worden en dat, waar mogelijk, ecologische verbindingen moeten worden aangelegd. De in het streekplan aangegeven trekroute voor dieren (pijl met open blokken

Galgwanderveen

op de kaart) is nu volstrekt onvoldoende ontwikkeld. Het streekplan geeft het beleid voor natuurontwikkeling slechts globaal aan. Een gedetailleerder plan zou moeten worden uitgewerkt om een basis te vormen voor een sterk verbeterde ecologische infrastructuur. Het valt daarbij te hopen dat de landbouw de doorgaans rijke overgangszones van akker naar bos en heide ontziet. Een verbeterd beheer tezamen met een versterking van de ecologische infrastructuur zal de Drentse natuur, en daarmee ook de recreatie, beslist ten goede komen.